

LINDI LASTEAIA-ALGKOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Missioon - Lindi Lasteaia-Algkoolist sirguvad teistega arvestavad ja elus hakkamasaavad rõõmsameelsed inimesed.

**Kinnitatud
12.10.2016**

SISUKORD

Lindi Lasteaia-Algkooli LASTEAIA ÕPPEKAVA	1
1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA	4
1.1 Üldinfo	4
1.2 Lasteaia eripära.....	4
MEIE lasteaia põhiväärtused	5
Meie visioon.....	5
Meie missioon	5
Põhieesmärgid	6
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.	6
2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	6
2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	6
3. ÕPIKÄSITLUS	6
4. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU	7
4.1 Üldoskused	7
4.1.1 Mänguoskused	7
4.1.2 Tunnetus- ja õpioskused.....	8
4.1.3 Sotsiaalsed oskused.....	8
4.1.4 Enesekohased oskused.....	8
5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS.....	9
5.1 Õppeaasta	9
5.1.1 Õppeaasta temaatika	9
5.1.2 Õppeaasta ürituste plaan.....	9
5.1.3 Õppeaasta tegevus- ja päevakavade koostamine	9
5.2 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus rühmas	9
5.3 Õppekäikude korraldamise alused.....	10
6. ÕPPE- JA KASVATUSVALDKONDADE EESMÄRGID JA SISU	10
6.1 Õppe- ja kasvatusvaldkondade eesmärgid, sisu ning arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.....	10
Lapse arengu eeldatavate tulemuste kirjeldamisel vanuste lõikes on lähtutud üldoskustest ja valdkondade eelnevatest eeldatavatest õppetulemustest.	11
6.1.2 Valdkond Keel ja kõne.....	13
6.1.3 Valdkond Eesti keel kui teine keel	16
6.1.4 Valdkond Matemaatika.....	18

6.1.5	Valdkond Kunst.....	21
6.1.6	Valdkond Muusika	30
6.1.7	Valdkond Liikumine	33
6.2	Hinnatavad üldoskused	36
6.2.1	Mänguoskused	36
6.2.2	Tunnetus- ja õpioskused	37
6.2.3	Sotsiaalsed oskused.....	38
6.2.4	Enesekohased oskused.....	39
7.	LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS.....	41
8.	ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	41
9.	LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	42
9.1	Koostöövormid	42
10.	ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	43

1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

1.1 Üldinfo

Lindi Lasteaia õppekava aluseks on Vabariigi Valitsuse 23. august 2010. a määrusega nr 118 kinnitatud „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava”.

Lasteaia õppekava on aluseks rühma aasta tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel, laste arengu jälgimisel ja hindamisel, töös erivajadustega lastega ning koostöös lapsevanematega ja nende nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaias toimub õppimine mänguliste tegevuste kaudu lähtuvalt õppe- ja kasvatusteadkondade eesmärkidest ja sisust ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest.

Lasteaia õppekavas on järgmised osad:

- 1) lasteasutuse liik ja eripära;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
- 4) lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 5) erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 6) lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 7) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.2 Lasteaia eripära

Lindi Lasteaed asub Audru vallas, Lindi külas. Lasteaed alustas tegevust Kõimas 1967. aasta kevadel tollaegse Nurme sovhoosi mängurühmana. 1. septembrist 2004 aastal reorganiseeriti Kõima Lasteaed ja Lindi Algkool Lindi Lasteaed-Algkooliks. Tööd alustati 4 klassiga ja ühe lasteaiarühmaga. Tänapäevaks on Lasteaed-Algkool saanud endale kõigile nõuetele vastava hoone koos heade kasvutingimustega kõigile lastele ja ka väärrika hoonena kogu külale. Lasteasutus avati uue hoonena 3. septembril 2007. aastal, kus on ruumi 60 õpilasele ja 40 lasteaialapsele. Lisaks asuvad hoones veel Lindi Raamatukogu ja Lindi Rahvamaja.

Lindi Lasteaed-Algkool teeb tööd põhimõttel: lasteaid-alkool toimib kui külakeskus, kus lisaks hariduse andmisele eelkooli ning varajases koolieas saab end meie majas täiendada läbi vabahariduslike koolituste ka külarahvas. Lindi Raamatukogu ning Rahvamaja annavad väga soodsa pinnase propageerida ning juurutada põlvkondade vahelist sidet ning aidata kaasa kogukonna kooskasvamisele läbi mõtestatud ning eesmärgistatud tegevuste.

Lindi Lasteaed-Algkool on munitsipaallasteaed. Lasteaia töökeeleks on eesti keel.

Lasteaias töötab 2 rühma – kahe- kuni kolmeaastastele lastele ja nelja- kuni seitsmeaastastele lastele. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks kasutatakse üldõpetuse põhimõtet.

Lasteaia kasutada on avar õueala ning spordistaadion. Lasteaed asub mere vahetus läheduses, mis on loonud soodsad võimalused õppekäikudeks, matkadeks ja sportlikeks tegevusteks läbi avastusõppe. Lisaks põhihoonele on lasteaia käsutuses Lindi koolimaja vana hoone, mis asub looduslikult kaunis kohas koos kooli aia ja vana vesikikoha saladusliku ning puutumatu loodusega. Oluline osa lasteaia õuesõppest on seotud tegevustega, mida paikkondlik looduse eripära meile pakub.

Lasteaia õuealalt leiab lisaks kiikedele ja liivakastidele ka õuetahvli ning võimalused väliklassis õppetööd läbi viia. Õueala on mängulisemaks aidanud kujundada väike majakas, mis valmis Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpilaste poolt. Lastevanemate osalusel valmisid ergonoomilised ning looduslähedasest materjalist istekohad, tasakaalukiik ja tasakaalupuu, kus lastel on võimalik tasakaalu ja meeskonnatöö oskusi arendada.

Lasteaia õppekava toetavad järgnevad valikulised lisa õppesuunad:

- muusikaline lisaõppe võimalus nii ansambli kui solistiõppena.
- spordiring judo
- tantsuline liikumine

Lasteaia õppekasvatustööd toetavad koostööpartnerid:

- Lindi koolis toimuv eelkool
- Audru valla logopeed

MEIE LASTEAIA PÕHIVÄÄRTUSED

- Individuaalsus - Õppe- ning kasvatusprotsessis on arvestatud iga lapse omapära, arengu, võimete ning oskustega. Väikese kooli ja lasteaia eelisenä tunde peaaegu iga peret ning mure korral jõuame üheskoos parima võimaliku lahenduseni.
- Koostöö - Tihe koostöö lasteaia- ning kooliõpetajate vahel, kaasates kogukonda, tagab lapsele parima arengukeskkonna.
- Austus - Austades üksteist - kolleege, lapsi, lapsevanemaid - tagame lapsele parima hariduse eeskujuna.
- Tasakaal - Tasakaal õppeprotsessis, kus mäng vaheldub intensiivse mõttetööga, säilitame lastes õpihimu, avastamisrõõmu ning rõõmsameelsuse.

MEIE VISIOON

Kaasates kogukonda on Lindi Lasteaed-Algkool organisatsioon, mille liikmed on kohanemisvõimelised ja ühtehoidvad.

MEIE MISSIOON

Lindi Lasteaiast-Algkoolist sirguvad teistega arvestavad ja elus hakkamasaavad rõõmsameelsed inimesed.

PÕHIEESMÄRGID

- ✓ Olla haridusasutus, mille kaudu on loodud tingimused tervete, haritud, kultuursete, eetiliste väärtushinnangutega edukate ja õnnelike noorte inimeste kujunemiseks. Meie lastest saavad maailmakodanikud, kes tunnevad ja austavad Eesti ja kodukandi kultuuri.
- ✓ Olla haridusasutus, kus on parimad tingimused õpetajatele loominguliseks tööks ja arenguks.
- ✓ Olla kodule partneriks lapse arengu toetamisel.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Lähtuvalt riiklikust õppekavast on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Lasteaia õppekava eesmärgid on:

- lapsel on kujunenud terviklik ja positiivne minapilt;
- lapsel on arenenud ümbritseva keskkonna mõistmine;
- lapsel on kujunenud esmased mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused ning eetiline käitumine ja algatusvõime;
- laps on kehaliselt aktiivne ja tal on kujunenud arusaam tervise hoidmise tähtsusest.

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

- lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- lapse loovuse toetamine;
- mängu kaudu õppimine;
- humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- kodu ja lasteasutuse koostöö;
- eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

3. ÕPIKÄSITLUS

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

1) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas. Omavahel lõimitakse õppe- ja kasvatustegevusi, valdkondi ja teemasid.

Õppesisu valikul lähtutakse põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

2) Pedagoogid loovad koostöös lastevanematega lapse arengut toetava turvalise kasvukeskkonna. Füüsiline keskkond pakub võimalusi iseseisvaks loovaks tegevuseks, mänguks ja on laste arengut soodustav. Selle kujundamisel arvestatakse laste vanust, huvisid, sugu. Rühmaruumi paigutus võimaldab lastele üksi, väikestes gruppides ja ühist tegutsemist. Mängu- ja õppevahendid on lastele kättesaadavad ja eakohased. Neid vahetatakse vastavalt nädala temaatikale. **Personali ja lastevanemate poolt loodud vaimne keskkond toetab kõigi osapoolte koostööd ja laste arengut ning tervist.**

3) Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima. **Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:**

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

4. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU

4.1 Üldoskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- enesekohased oskused.

4.1.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolialiste laste põhitegevus, mille käigus areneb lapse isiksus tervikuna ning kõik psüühilised funktsioonid ja mis vastab kõige paremini lapse vajadustele. Lapse arengu aluseks ongi mäng.

Mäng on laste iseseisev, vaba ja spontaanne tegevus tegutsemisrõõmu enda pärast. Lapsed mängivad sellepärast, et mäng pakub huvi, pinget ja põnevust. Mängija jaoks ei ole tähtis midagi luua, vaid olulisim on osalemine mängus, võimalus ette kujutada mitmesuguseid sündmusi ning läbi mängida erinevaid rolle ja olukordi.

Mängides areneb lapse mõtlemine, loominguilised võimed, kujutlused, arusaamad, mängimine aitab lastel omandada keelt ja arendada sotsiaalseid oskusi, selahulgas oskust teha koostööd teiste inimestega. Mäng on lapse kõige loomulikum ja eakohasem õppimise viis. Mängus kujuneb lapsel valmidus õppida ja iga mängukogemus on ühtlasi õpikogemus.

Mängides koos teiste lastega, õpib laps arvestama mängukaaslaste soove ja huve ning kooskõlastama oma mänguideid teiste omadega. Samuti õpib laps alluma mängus valitsevatele reeglitele, ühise eesmärgi nimel jõude koondama ja teisi aitama. Mängides arenevad lapse kehalised võimed.

Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

4.1.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Erinevaid tunnetusprotsesse (taju, tähelepanu, mälu, arutlemine) on sageli rakse eristada, sest nad toimivad koos.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu abil.

Lapsed õpivad erinevates tegudes osalemisel. Laps õpib läbi mängu, suhtlemise, matkimise, loomise, vaatlemise, uurimise, mõtestamise, katsetamise, harjutamise jms.

4.1.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda iseennast, kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ja lähtuda eetilistest tõekspidamistest. Peamine osa laste sotsiaalsest arengust toimub suheldes oluliste täiskasvanute ja eakaaslastega. Lasteaed on kodu kõrval teine väga oluline lapse sotsiaalse arengu kujundaja. Lasteaia psühho-sotsiaalne keskkond, mida õpetajad loovad, moodustab raamistikku sellele, kuidas lapsed hakkavad käituma üksteise suhtes ning kuidas areneb lapse arusaamine sellest, mis on lubatud ja mis mitte.

Kui laps mängib eakaaslastega, siis toimub suhtlemine võrdsega ning laps saab kogemuse, mida tal kuskilt mujalt võimalust saada ei ole. Lapse võime **luua positiivseid suhteid kaaslastega on oluline sotsiaalse arengu komponent.**

4.1.4 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist (lapse mina-pildi tekkimine, enesehinnang, eneseanalüüsi oskus).

Enesekohaseid oskusi omandatakse järk-järgult, seetõttu on see lapsele ning teda suunavale täiskasvanule aeganõudev, kuid samas järjepidev õpetamise, õppimise ja harjutamise protsess. Oluline on sisendada lapsele järjekindlalt usku oma võimetesse ja ülesannetega toimetulekusse, toetada oma eneseteadvuse arengut.

Eneseteenindamine eelkoolieas seostub elementaarsete hügieeni-, riietumis-, söömis- ja korraharjumuste kujundamise ja kinnistamisega kodus ja lasteaias.

Lasteaia päevakava erinevate momentide juurde kuulub ka eneseteenindamise praktiline harjutamine ja lapsele vajalike iseendaga toimetuleku kogemuste kinnitamine. Tähtis on kujundada lastes positiivne suhtumine söömisesse, lõunauinakusse, riietumisse, hügieeni, mänguasjade koristamisse ja korraharjumustesse.

5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

5.1 Õppeaasta

Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Suvekuud- juuni, juuli, august on omandatud teadmiste ja oskuste kordamiseks, toimub mänguline tegevus õues. Koolivaheaegadele on planeeritud mängude nädalad.

5.1.1 Õppeaasta temaatika

Lasteaia õppeaasta eesmärgid, temaatika valitakse ja kinnitatakse pedagoogilises nõukogus.

Temaatika toetab lasteaia üldeesmärkide elluviimist ning õppe- ja kasvatustegevuse lõimumist, arvestab laste huvisid ja ühiskonna mõjutusi. Õppeaasta eesmärgid ja temaatika on fikseeritud lasteaia aasta tegevuskavas. Lähtuvalt sellest koostavad õpetajad rühma aasta tegevuskavad.

5.1.2 Õppeaasta ürituste plaan

Lasteaia ürituste plaan koostatakse pedagoogilises nõukogus iga õppeaasta algusele eelneval augustikuul. Lasteaia ürituste plaani koostamisel lähtutakse õppeaasta temaatikast, traditsioonilistest üritustest, rahvuslikest tähtpäevadest.

5.1.3 Õppeaasta tegevus- ja päevakavade koostamine

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava koostamisel peetakse silmas laste arenguvajadusi vastavalt laste vanuserühmale. Lapsed viibivad sõltuvalt ilmastikust 1-2 korda päevas õues. Kokkuleppeliselt lastevanematega ning tuginedes lasteaia kodukorrale ei tohiks laste lasteaeda toomine ja äraviimine segada une- ja söögiaega ega õppe- ja kasvatustegevusi. Päevakavas arvestatakse lapse vajadusega individuaalse tegevuse järele.

5.2 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus rühmas

Eelneva õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse aruande ja lasteaia õppekava põhjal koostatakse järgmiseks õppeaastaks rühma aasta tegevuskava.

Rühma tegevuskava koostamisel arvestatakse rühmas olevate laste vanuselisi, individuaalseid ja arengulisi iseärasusi.

Rühma aasta tegevuskavas on järgmised osad:

- 1) laste nimekiri;
- 2) rühma personal;
- 3) rühma õppeaasta eesmärgid;
- 4) töökavad: päevakava, nädalate temaatika;
- 5) ürituste kava;
- 6) erivajadustega laste arengu toetamine;

7) koostöö lastevanematega;

Igaks nädalaks koostatakse nädalakava, kus tuuakse välja eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

5.3 Õppekäikude korraldamise alused

- Õppekäik on õppe- ja kasvatustööd toetav tegevus, mis on kooskõlas lasteaia ja rühma eesmärkidega.
- Õppekäigud planeeritakse õppeaasta alguses ning õppeaasta jooksul. Õppeaasta algul planeeritud õppekäigud fikseeritakse rühma aasta tegevuskava temaatilises aastaplaanis. Vajadusel võib planeeritud õppekäike muuta.
- Õppekäigu valmistavad ette õpetajad, kaasates lapsevanemaid ning arvestades soovituslikke marsruute, laste vanust jms.
- Õppekäik toimub soovituslikult õppetöö ajal soovituslikult ajavahemikus 9.00 – 12.30;
- õppekäigu ajaline kestus sõltub laste vanusest ja sihtkohast.
- Õpetaja informeerib lapsevanemaid õppekäigule minekust, vajadusel palutakse lapsevanema abi.
- Õppekäigu korraldajad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja ohutusnõuetest. Kaasas viibivad täiskasvanud vastutavad laste elu ja tervise eest. Õppekäigus osalejad kannavad liiklusveste.
- Õpetajad vormistavad avalduse õppekäigule minekuks. See sisaldab õppekäigule mineku kuupäeva ja kellaega, õppekäigu sihtkohta, kaasaminevate laste arvu. Direktori kk vormistatakse õppekäigu eest vastutajad.

6. ÕPPE- JA KASVATUSVALDKONDADE EESMÄRGID JA SISU

6.1 Õppe- ja kasvatusteadkondade eesmärgid, sisu ning arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse kuues valdkonnas:

- mina ja keskkond;
- keel ja kõne;
- matemaatika;
- kunst;
- muusika;
- liikumine.

Lapse arengu eeldatavate tulemuste kirjeldamisel vanuste lõikes on lähtutud üldoskustest ja valdkondade eelnevatest eeldatavatest õppetulemustest.

6.1.1.1 Valdkond Mina ja keskkond

6.1.1.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

6.1.1.3 Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

6.1.1.4 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

6.1.1.5 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk ja teab oma nime.	Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnanime, vanuse.	Teab oma nime, vanust ja sugu.	Oskab end tutvustada.	Tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms.
Nimetab pereliikmeid: õde, vend, ema, isa.	Teab pereliikmete nimesid.	Teab oma pereliikmeid ja lähisugulasi.	Teab pere traditsioone.	Kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone.
Asetab töövahendid kokkulepitud kohta.	Matkib lihtsamaid töövõtteid ja nimetab pereliikmete koduseid toimetusi.	Oskab nimetada vanemate ameteid.	Kirjeldab üldtuntud elukutseid ja loetleb nende juurde kuuluvaid töövahendeid.	Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid.
Teab Eesti lippu.	Oskab nimetada Eesti lipu värve.	Teab oma rahvust ja keelt.	Nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone.	Teab ja nimetab Eesti lähinaabreid Läti, Leedu, Soome, Venemaa, Rootsi.
		Oskab nimetada inimeste erinevusi (keeleline, tervisest tulenev).	Teab nimetada erivajadustega inimestele vajalikke abivahendeid.	Mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused.
	Teab mis on tervisele kasulik.	Nimetab tervist hoidvaid tegevusi.	Teab milline tegevus või käitumine kahjustab tervist.	Oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku.
	Teab tegevusi, esemeid mis on ohtlikud.	Selgitab, miks ei tohi võõrastega kaasa minna.	Teab millised on turvalise käitumise reeglid erinevates situatsioonides.	Nimetab hädaabi nr. 112 ja oskab seda kasutada.
Teab hammaste hooldamise hügieeni vahendeid.	Harjab hambaid täiskasvanu juhendamisel.	Mõistab isikliku hügieeni vajalikkust.	Selgitab miks tekivad hambaaukud.	Järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist.

Mõistab, et lilli nopitakse vaasi panekuks.	Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta.	Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodus, jm.	Mõistab, et joogivett ja elektrit tuleb kokku hoida.	Suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt.
Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest.	Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud.	Oskab nimetada kodukoha olulisemat veekogu- jõgi.	Oskab nimetada tuntumaid taimi, seeni, loomi.	Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi.
Oskab küsimise korral iseloomustada ööd ja päeva.	Eristab ning nimetab ööd ja päeva.	Oskab nimetada aastaegadele iseloomulikke nähtusi.	Oskab nimetada aastaagu ja neid iseloomustada.	Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring.
Teab, et taim ja loom vajavad kasvamiseks vet.	Teab, et taim ja loom vajavad kasvamiseks vett ja toitu.	Teab, et taim ja loom vajavad kasvamiseks vett, valgust, toitu ja õhku.	Oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju loomadele, taimedele ja inimestele.	Selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad.
		Nimetab ilmastiku nähtusi ja kirjeldab neid.	Teab õhu vajalikkust ja kasutamist.	Selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest.
Tunneb ära oma kodu ja tuttavaid teenindus-asutusi	Oskab nimetada kodu ja lasteasutuse ruume ning teab nende otstarvet.	Teab nimetada kodukohale olulisi ehitisi (kirik).	Oskab nimetada kodukoha asutusi ja nende otstarvet.	Oskab kirjeldada vanaaja kodu ja kõrvalhooneid ning nende otstarvet.
	Nimetab kohti ja aineid mis on ohtlikud (ravimid, trepp jne.).	Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole.	Kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm.	Teab, kuidas käituda ja tegutseda ohuolukordades.
Teab liiklusvahendeid.	Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid.	Teab jalgrattaga sõitmise nõudeid.	Teab liiklusvahendite erinevusi ning eriotstarbeliste sõidukite ülesandeid ja tähtsust.	Oskab käituda ühissõidukis.
Teab, mis on helkur.	Teab helkuri vajalikkust.	Oskab kirjeldada kus ja kuidas helkurit kanda.	Teab liiklusmärkide tähendusi.	Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

6.1.2 Valdkond Keel ja kõne

6.1.2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;

3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

6.1.2.2 Valdkonna Keel ja kõne sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

6.1.2.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

6.1.2.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Suhtleb täiskasvanuga esemetega tegutsemise ajal. Eelistab suhtluspartnerina peamiselt tuttavat täiskasvanut.	Osaleb dialoogis: esitab küsimust, väljendab oma soove ja vajadusi.	Algatab ise aktiivselt suhtlust. Suhtleb meelsasti eakaaslastega koostegevuses.	Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid.	Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga.

Vastab täiskasvanu küsimusele ja korraldusele tuttavas situatsioonis mingi tegevuse, häälituse või 1-2 sõna ütlusega.	Mõistab teksti, mis on seotud tema kogemuse ja tegevusega.	Kommenteerib enda ja kaaslase tegevust (räägib, mida tehti) 2-3 lausungiga.	Tuttavas situatsioonis saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobival reageerida.	Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobival reageerida.
Kasutab suheldes mitteverbaalseid vahendeid (osutamist) koos üksikute sõnadega.	Kommenteerib enda ja/või kaaslase tegevust 1-2 lausungiga.	Räägib 2-3 lausungiga mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest.	Jutustab nähtust/tehtust ja möödunud sündmustest 3-5 lausungiga.	Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.
Vastab täiskasvanu küsimusele pildi kohta 1-2 sõnalise ütlusega.	Jutustab pildi alusel täiskasvanu abistavate küsimuste toel 1-2 sõnalise lausungiga.	Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi.	Jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausungitega. Jutustades seob lausungid põhiliselt sõnadega: SIIS, JA SIIS, JA.	Jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid.
Kasutab tuttavas tegevuses grammatiliselt vormistamata 1-2 sõnalisi lauseid.	Mõistab ning kasutab tuttavas tegevuses ja situatsioonis 3-5 sõnalisi lihtlauseid.	Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid.	Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid.	Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid.
Kasutab üksikuid käände- ja pöördevorme mõne sõna puhul.	Kasutab kõnes õigesti enamikke käändevorme. Kasutab kõnes õigesti tegusõna ma- ja da- tegevusnime(nt hakkame mängima).	Kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme (nt sõites, laulsid).	Kasutab kõnes õigesti enamikke nimisõna käändevorme mitmuses.	Kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses.
Kasutab oma kogemustega seostuvaid konkreetse tähendusega sõnu (u 50) tuttavas situatsioonis.	Kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte, nähtusi. Kasutab tegusõnu, mis väljendavad tegevusi, millega ta ise on kokku puutunud.	Mõistab ja kasutab kõnes nii üld- kui ka ka liiginimetusi(nt kuusk, kask: puud). Kasutab kõnes mõningaid liitsõnu.	Kasutab kõnes vastandsõnu (lühike-pikk). Nimetab ühe õpitud kategooria piires vähemalt 2 sõna (nt lilled: tulp, roos).	Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada.
Hääldab õigesti mõnda üksikut sõna.	Kasutab oma kõnes tuttavaid 1-2 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris.	Kasutab oma kõnes tuttavaid 2-3 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris.	Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid. Hääldab õigesti tuttavaid 3-4 silbilisi sõnu.	Hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid.
Vaatab koos täiskasvanuga pildiraamatuid.	Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid; keerab lehti, osutab pildile.	Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti. Matkib lugemist ja kirjutamist.	Nimetab ja kirjutab enamikke tähti. Veerib 1-2 silbilisi sõnu kokku, pikemaid sõnu loeb aimamisi.	Tunneb tähti ja veerib kokku 1-2-silbilisi sõnu, tunneb kirja pildis ära mõned sõnad.

Osutab täiskasvanu jutu põhja pildile.	Kuulab sisult ja keeleliselt jõukohaseid etteloetud tekste.	Tunneb täiskasvanu häälimise või rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas. Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti.	Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel) häälikuühendita sõnas.	Kirjutab joonistähedega 1–2 silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega.
Luuletuste/liisusalvide lugemisel täiskasvanu poolt teeb kaasa liigutusi ja kordab üksikuid sõnu.	Loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust.	Loeb peast kuni 4- realisi liisusalme/luuletusi.	Loeb ja laulab peast ühiselt õpitud laule ja luuletusi.	Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

6.1.3 Valdkond Eesti keel kui teine keel

6.1.3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

6.1.3.2 Valdkonna Eesti keel kui teine keel sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

6.1.3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;

- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitud erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) õpetaja rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

6.1.3.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Kuulab ja tajub eesti keele kõla.	Tunneb huvi eesti keele vastu.	Kuulab ja mõistab lihtsamat eestikeelset jutukest.	Tunneb ära lihtsamad eestikeelsed väljendid ning mõistab neid.	Mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet.
Kuulab õpetaja poolt lausunud sõnu ning lihtsaid lauseid.	Kordab järele lihtsamaid sõnu.	Tunneb aktiivselt huvi asjade nimetuste vastu ja oskab vastata lihtsamatele küsimustele.	Vastab küsimustele õpitu piires. Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid.	Tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes.
Kuulab korraldusi ning toimib õpetajaga koos.	Kuulab õpetaja poolt antud korraldusi.	Kuulab korraldusi ja õpetaja suunamisel täidab neid.	Kuulab korraldusi ja mõistab enamusi neist.	Saab aru korraldusest ja toimib vastavalt.
Saab aru lihtsamatest küsimustest.	Kordab järele lihtsamaid väljendeid.	Oskab vastata lihtsamatele küsimustele.	Kasutab endast rääkides sõna „Mina“.	Saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires.
Saab aru viisakusväljendite tähendusest.	Kordab järele õpetaja poolt öeldud viisakusväljendeid.	Kasutab üksikuid viisakusväljendeid.	Kasutab mõningaid sobivaid viisakusväljendeid.	Kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid.
Kuulab mõnda eestikeelset luuletust.	Kordab järele mõnda eestikeelset luuletust.	Teab peast mõnda eestikeelset luuletust.	Teab peast mõnda eestikeelset laulu ja luuletust.	Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.
Tunneb ära Eesti lipu.	Tunneb huvi eesti rahvussümbolite vastu.	Tunneb huvi Eesti rahvaloomingu vastu.	Oskab nimetada mõningaid Eestis tähistatavaid riiklikke- ja rahvuslikke tähtpäevi.	Oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimi, tuntud inimesi.

6.1.4 Valdkond Matemaatika

6.1.4.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

6.1.4.2 Valdkonna Matemaatika sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

6.1.4.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemise-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

6.1.4.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju, suurus vms) järgi hulgaks.	Otsustab, kas nimetatud ese kuulub (ei kuulu) moodustatud hulka.	Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel (rühma lapsed on poisid ja tüdrukud).	Leiab vaadeldavast objektist silma järgi SUUREMA-VÄIKSEMA-SAMA SUURE ning kontrollib objekte kõrvutades.	Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.
Leiab erinevate esemete hulgast PALJU ja ÜKS.	Paaride moodustamisega (üksühesse vastavusse seadmisega) saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades SAMA PALJU, ÜHEPALJU ehk VÕRDELT.	Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on ROHKEM KUI, VÄHEM KUI.	Võrdleb arve (ON SUUREM KUI, ON VÄIKSEM KUI).	Võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt.
Loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele MITU ON?	Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5ni.	Tutvub arvudega 1-10.	Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni. Oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu. Tunneb numbrimärke.	Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1-12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada.
Seab esemeid paaridesse (üks ühesesse vastavusse): igale alustassile tass jms.	Tutvub mõistetega SAMA PALJU, ÜHEPALJU ehk VÕRDELT.	Õpib tundma numbrimärke (numbrikaardid), teeb eeltööd numbrite kirjutamiseks (mustrite joonistamine).	Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab. Võtab ühest hulgast esemed ära ja lahutab.	Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , -, =.
Mõistab, et esemeid saab ühendada hulgaks, kui neil on vähemalt üks ühine tunnus: need on mänguasjad, vaasis on lilled jne.	Tutvub mõistetega ON ROHKEM KUI, ON VÄHEM KUI.	Loendab 12 piires, tutvub vastavate arvudega, teab arvude rida.	Oskab siduda omavahel loendatud esemete hulga arvsõnaga ja vastava numbriga.	Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukei.
Näeb ja leiab esemetes erinevusi (SUUR- VÄIKE).	Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (SUUREM-VÄIKSEM), pikkuse (PIKEM- LÜHEM), laiuse (LAIEM-KITSAM) järgi ning kasutab mõisteid.	Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi.	Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi.	Järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm).

Seostab ajalõike enda jaoks tähtsate sündmustega: jõulud on talvel, sünnipäev on suvel jne.	Eristab HOMMIKUT ja ÕHTUT (kirjeldab tegevusi).	Kirjeldab tegevusi ja sündmusi EILE-TÄNA-HOMME.	Eristab mõisteid KIIRESTI-AEGLASELT, VARSTI, HILJEM, KOHE.	Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi.
Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ÜLAL-ALL, KÕRVAL, EES-TAGA.	Määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes: ÜLAL-ALL, EES- TAGA (MINU EES, MINU TAGA jne).	Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes (seisan Alo taga; olen tahvli ees).	Määrab eseme asukohta teise eseme suhtes: ALL-PEAL, KOHAL, KESKEL, ÄÄREL, VASAKUL-PAREMAL.	Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil.
Vestleb ööle ja päevale iseloomulikust ning matkib tegevusi mängus.	Leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (piltidel, vestluses vm).	Kirjeldab tegevusi ja sündmusi EILE-TÄNA-HOMME.	Eristab mõisteid KIIRESTI-AEGLASELT, VARSTI, HILJEM, KOHE.	Oskab öelda kellaega täistundides.
Eristab HOMMIKUT ja ÕHTUT.	Kirjeldab tegevusi HOMMIKUL- ÕHTUL.	Teab ööpäeva osi HOMMIK-PÄEV- ÕHTU- ÖÖ; kirjeldab tegevusi ja sündmusi EILE-TÄNA-HOMME.	Kirjeldab tegevusi erinevatel nädalapäevadel ja teab nädalapäevade järjestikuseid nimetusi.	Nimetab nädalapäevi, kuid, aastaagu, teab oma sünnikuud ja -päeva.
Näeb ja leiab esemetes erinevusi (SUUR-VÄIKE).	Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse, pikkuse, laiuse järgi.	Järjestab esemeid kõrguse järgi (KÖRGEM-MADALAM).	Eristab kõrguse tunnust, võrdleb 3 eset suurustunnuse järgi (VÄIKE-SUUREM-VEEL SUUREM, LAI-KITSAM- VEEL KITSAM jne); kasutab mõisteid SUUREM, VÄIKSEM, ÜHESUURUSED.	Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöörlõng vm).
Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti- või sisseasetamise teel.	Kasutab mõisteid SUUREM-VÄIKSEM, PIKEM-LÜHEM, LAIEM-KITSAM.	Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi.	Leiab vaadeldavast objektist silma järgi SUUREMA-VÄIKSEMA- SAMA SUURE ning kontrollib objekte kõrvutades.	Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse.
Kompimise- veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu.	Eristab kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid rühmatoast, õest ja tänavalt.	Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.	Koostab mustreid, laob pilte kujunditest. Rühmitab kujundeid vormi, suuruse, värvuse vm järgi.	Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

6.1.5 Valdkond Kunst

6.1.5.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpituid voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

6.1.5.2 Valdkonna Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

6.1.5.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;

7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töösse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

6.1.5.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused

Üldteemad	2-3 aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased	7-aastased
Voolimine	<p>Juhendamisel muljub voolimismaterjali, mängides muudab vabalt savitüki kuju.</p> <p>Juhendamisel tükeldab savi, plastiliini.</p> <p>Tegevust jälgendades vajutab voolimismassi auke.</p>	<p>Muljub ja näpistab, juhendamisel rullib ja veeretab voolimismaterjale (savi, plastiliin).</p> <p>Surub sõrme või pulgaga pehmesse materjali auke, teeb pinnale jooni ja täppe</p>	<p>Annab voolitud ümarvormidele erinevaid nimetusi.</p> <p>Rullib savitükki ja muudab rullimise tulemusel tekkinud pikliku vormi kuju, andes edasi asjade, esemete jne iseloomulikke tunnuseid.</p> <p>Vajutab ümarvormi pihkude ja/või sõrmede vahel õhemaks, pigistab ja venitab savi sellele teise kuju andmise eesmärgil.</p> <p>Moodustab väikestest voolitud vormidest terviku neid üksteise peale, sisse jne ladudes.</p> <p>Juhendamisel kasutab voolimispulka savi vms voolimismaterjali tükeldamiseks.</p>	<p>Veeretab ja rullib iseseisvalt erinevaid voolimismaterjale (nt pabermassi, vaha jne).</p> <p>Kasutab saadud algvorme (kera, silinder) neist tähendusega objektide voolimiseks.</p> <p>Juhendamisel ühendab lihtsaid voolitud detaile omavahel.</p> <p>Kasutab valmisvorme (iseseisvalt liivast ehitamiseks, juhendamisel nt piparkookide vms valmistamiseks).</p>	<p>Nimetab erinevaid voolimismaterjale ja nende omadusi.</p> <p>Kasutab voolimispulka vormide õõnestamisel, iseseisvalt mustritegemisel.</p> <p>Voolib juhendamisel ka ühest savitükist, venitades ning pigistades sellest välja terviku erinevaid osi.</p> <p>Ümarvorme ning ümar- ja piklikke vorme ühendades voolib iseseisvalt erinevaid esemeid.</p> <p>Juhendamisel silub peale väiksemate detailide lisamist ühenduskohad.</p> <p>Niisutab vajadusel voolitava eseme pinda ühenduskohtade silumiseks.</p> <p>Oskab voolida erineva suurusega ümarvorme ning neid õõnesvormideks muuta.</p>	<p>Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära (nt vajadusel soojendab plastiliini ja niisutab savi enne voolimist).</p> <p>Kasutab uusi voolimismaterjale õpetaja abiga.</p> <p>Voolib lihtsaid õõnesvorme kerakujulisest savitükist.</p> <p>Juhendamisel silub detailide pinda ja ühenduskohti.</p> <p>Kasutab voolimispulka voolimisel ja pinna kaunistamisel (mustri või tekstuuriga).</p>

<p>Joonistamine</p>	<p>Kritseldab varasemast liikuvama ja vabama käega.</p> <p>Juhendamisel tõmbab jämedate joonistusvahenditega erinevaid jooni.</p> <p>Hoiab meeldetuletamisel paberit kinni ja joonistab vaid selleks ettenähtud kohta (nt paber, asfalt).</p>	<p>Tõmbab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjalidega (rasvakriidid, pehmed pliiatsid jne) erinevaid jälgi (täpid, jooned: vertikaalsed, horisontaalsed, lainelised, katkendlikud, spiraalsed), püsides paberil.</p> <p>Meeldetuletamisel hoiab õigesti pliiatsit jt joonistusvahendeid.</p>	<p>Tõmbab iseseisvalt horisontaalseid ja vertikaalseid triipe sooviga jäljendada konkreetseid esemeid.</p> <p>Juhendamisel tõmbab erineva kuju ja suunaga, sealhulgas ka kaarjaid jooni.</p> <p>Kasutab erinevaid joonistusvahendeid liigse surveta.</p> <p>Suudab kujutada naturile sarnaseid, lähedasi esemeid, asju, inimest (nn peajalgsed).</p>	<p>Kasutab iseseisvalt erinevaid joonistusvahendeid (nt viltpliiatsid, pastellid).</p> <p>Kujundite värvimisel ületab minimaalselt piirjoont.</p> <p>Kasutab iseseisvalt pliiatsiteritajat.</p> <p>Tõmbab ühtlase joone lihtsa kujuga šablooni või joonlaua järgi.</p>	<p>Joonistamisel jätab vahendiga jäljendi joonistusvahendit ja paberit rikkumata.</p> <p>Meeldetuletamisel kasutab pinna katmiseks kallutatud pliiatsit (pliiatsi külgi).</p> <p>Väljendab sirgete, sakiliste, kaarjate jne joontega emotsiooni ja meeolelu ning täidab pinda.</p> <p>Värvib enamasti kontuuri ületamata.</p>	<p>Joonistab kontuuriga kujutatavad objektid.</p> <p>Värvib (omajoonistatud või värviraamatu) kujundid värvi või viltpliiatsitega kontuuri seest, varieerides värvimise (käe liikumise) suunda.</p> <p>Eemaldab ja paneb tagasi viltpliiatsi otsiku.</p>
<p>Maalimine</p>	<p>Kannab värvi õpetaja antud värvise pintsliga paberile spontaansete, teadvustamata liigutustega.</p> <p>Jätab paberile jäljendeid õpetaja värviga kaetud švammiga, templiga jne.</p> <p>Juhendamisel teeb näpuvärvidega paberile erineva suunaga sirgeid, kaarjaid jne jooni.</p>	<p>Juhendamisel võtab pintsliga värvi, loputab pintslit vees.</p> <p>Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe.</p> <p>Teeb näpuvärvidega punkte, jooni ja pindu.</p> <p>Vajutab templiga erinevatele pindadele (nt paber, kartong) jäljendeid</p>	<p>Juhendamisel kasutab kattevärve kogu pinna katmiseks. Ümarvormi joonistab värvilaigu pintsliga suurendamise teel.</p> <p>Suunamisel võtab pintslile vajaliku koguse värvi ja loputab pintslit peale kasutamist.</p> <p>Meeldetuletusel ei värvi üle paberi serva.</p>	<p>Võtab iseseisvalt pintsliga värvi ja katab pindu.</p> <p>Juhendamisel katab värviga algul suurema kujundi, millele lisab detailid.</p> <p>Teeb pintslivajutuste ja -tõmmetega objektide väikseid detaile (nt silmad, suu) või rütme.</p>	<p>Kasutab varemõpitud tehnilisi oskusi töö teostamisel.</p> <p>Juhendamisel heletumestab värve ja segab omavahel põhivärve.</p> <p>Meeldetuletusel annab värvidega edasi meeolelu, aastaegadele iseloomulikke tunnuseid.</p>	<p>Segab värve segamisalusel ja töö peal.</p> <p>Loputab pintslit piisava sagedusega ja väldib värvide liigset määrdumist värvipurkides.</p> <p>Juhendamisel alustab maalimist taustast või suuremast pinnast.</p>

			Selgitusel kasutab töös pintslit erinevaid osi (otsa, külge) ja teab, kuidas tekitada erinevaid pintsliljäljendeid.	Suunamisel loob maalile tausta, jätab vähe katmata pinda.	Suunamisel oskab valida kujutatavast lähtuvalt tööle sobivat tausta. Pintsliga liigub paberil vabalt, ei liigu pikalt edasi-tagasi ühes kohas. Kasutab tööks vajadusel kahte erineva jämedusega pintslit. Peseb ja kuivatab pintslit enne järgmise värvi kasutamist.	Alusjoonistust kasutades arvestab maalimisel objektide piirjooni. Meeldetuletusel kasutab pintslit erinevalt, katab ühtlaselt aluspinda, teeb pintslitrukki jne.
Meisterdamine	Eristab õpetaja juhendamisel erinevat ehitus-, looduslikku vms tegutsemiseks pakutud materjali. Ettenäitamisel laob vahendid üksteise peale, järgi, kõrvale jne. Juhendamisel kortsutab pehmet paberit, rebib pabeririba küljest tükke, asetab paberist välja lõigatud kujundid liimiga kaetud paberile.	Kortsutab pehmet paberit, rebib paberiribast tükke. Puistab õpetaja poolt liimiga kaetud paberile paberitükke, seemneid vms. Asetab alusele ja surub kinni õpetaja poolt liimiga kaetud paberist kujundid, puulehed vms.	Lõikab paberist ribasid ja lihtsama kujundi mööda etteantud joont. Katab liimiga talle näidatud pinna ja täiendaval juhendamisel asetab sinna soovitud kujundid. Ettenäitamisel ühendab erinevaid materjale (looduslik materjal ja paber; suled ja paber jne). Kortsutab erineva paksusega paberit.	Juhendamisel rebib paberist ribasid ja lihtsaid kujundeid ning kleebib need alusele. Lõikab juhendamisel kääridega suuri sirgete piirjoontega ja vormilt lihtsaid kujundeid. Voldib paberi pooleks, neljaks (kujundades nii nt kaardi ,raamatu, liniku).	Valib erinevate meisterdamis- materjalide vahel ja püüab neid omavahel sobitada. Iseseisvalt lõikab paberist geomeetrilisi kujundeid. Rebib lihtsamaid kujundeid. Kirjeldab looduslike materjalide sarnasust muude esemete või olenditega. valmistamiseks.	Kujundab või täiendab pilte või objekte, keepides alusele iseseisvalt rebitud, lõigatud, kortsutatud, rullitud või volditud paberitükke. Lõikab kääridega lihtsaid kumerate piirjoontega kujundeid. Voldib ettenäitamise järgi etapiliselt kaasa tehes lihtsaid objekte (paat, lennuk, müts).

				<p>Lükib paelale, lõngale auguga esemeid (nt helmeid, nõöpe) kettide, kaunistuste jne. valmistamisel (nt päkapikk – käbile müts; siil – männikäbile nina).</p> <p>Voldib paberi pooleks.</p>	<p>Meisterdab looduslikust materjalist ja majapidamises järelejäänud pisesemetest objekte lihtsate ühendusvõtete abil (nt plastiliiniga liitmine, tikkude või kõrte torkamine pehmesse materjali jne).</p>	<p>Punub sirgetest ribadest lihtsa pinna (nt järjehoidja, linik vms).</p> <p>Juhendamisel teeb jämedast materjalist keerupaela, punub (kolmeharulist) palmikut.</p> <p>Loob tehniliselt ja teostuse poolest lihtsaid meisterdusi (nt sõidukeid, nukke, ka näpunukke).</p> <p>Kasutab meisterdamiseks erinevaid ühendamis- vahendeid ja võtteid (liim, kleeplint, traat jne).</p> <p>Kasutab suunamisel materjali (nt liimi, paberit, riiet) otstarbekalt.</p>
<p>Tööprotsessi juhtimine, teose loomine</p>	<p>Julgeb osaleda kunstitegevuses.</p> <p>Püüab jäljendada ettenäidatud liigutusi individuaalselt tegutsemise juures või väikeses lastegrupis.</p>	<p>Teeb suulise suunamise juures kaasa ettenäidatud liigutusi ja tegevusi, matkib neid ka iseseisvalt.</p> <p>Annab oma tööle nimetuse.</p>	<p>Tegutseb emotsionaalselt.</p> <p>Tegutseb suunamisel, ergutamisel ühe teema piires.</p> <p>Järgib töö käigus saadud tehnilisi juhiseid.</p>	<p>Väljendab soovi alustada kunstitegevust.</p> <p>Nimetab vajaminevad töövahendeid.</p> <p>Jäljendab ettenäidatud võtteid, rakendab neid ka iseseisvalt ja loovalt.</p>	<p>Pakub omapoolseid lahendusi töö mitmekesistamiseks.</p> <p>Küsib vajadusel nõu ja arutleb tehnilise teostuse ning värvi- ja vormilahenduste üle.</p>	<p>Töötab juhendamise järgi ja iseseisvalt, küsib vajadusel abi.</p> <p>Keskendub ettevõetud tegevusele.</p> <p>Kirjutab tööle oma nime.</p>

	<p>Väljendab positiivset emotsiooni töö valmimise järgselt.</p> <p>Julgustamisel tegutseb Erinevate kunstmaterjalide ja vahenditega.</p>	<p>Näitab tulemust (olgu see siis tuntav ja tähenduslik või mitte) teistele kui oma teost.</p> <p>Aitab töökohta ette valmistada ja töö lõpetamise järel ära koristada.</p>	<p>Enamasti lõpetab alustatud töö (või lõpetab siis, kui peab seda ise valminuks).</p> <p>Loob töö järjepidevalt, planeerib esmaselt töö käiku.</p>	<p>Annab hinnangu oma tööle, kas see on pooleli või valmis.</p> <p>Meeldetuletusel kasuta materjale säästlikult ja otstarbekalt.</p>	<p>Enamasti teeb töö lõpuni või pakub ise võimaluse lõpetada töö hiljem.</p> <p>Kasutab organiseeritud kunstitegevust oma tööde teostamisel inspiratsiooniallikana.</p> <p>Kasutab õppetöös omandatud tehnilisi oskusi vabas kunstitegevuses.</p> <p>Ühendab töö tegemisel erinevad tegevusliigid ja nende tehnilised võtted.</p> <p>Meeldetuletusel kasuta materjale säästlikult ja otstarbekalt.</p>	<p>Hoiab oma töökohta korras</p>
<p>Visuaalse info otsimine ja kasutamine oma töös</p>	<p>Jäljendab loodushääli, liikumisi ning matkib neid ka iseseisvalt.</p> <p>Suunamisel tunneb ära erinevate omadustega, värvusega, suurusega esemeid.</p> <p>Vaatleb ja tunneb ära tuttavaid asju, esemeid, nähtusi, osutades neile.</p>	<p>Juhendamisel leiab ümbritsevate esemete ja nähtuste (nt mänguasi, vihm, lumi) hulgast ideid.</p>	<p>Kujutab olendeid, esemeid tegelikkusega sarnaselt.</p> <p>Nimetab esemete iseloomulikke tunnuseid ning osutab samade esemete, nähtuste muutumisele.</p>	<p>Juhendamisel leiab iseloomulikke detaile vaatluse ja võrdluse teel (sebra triibud, ema lokiis juuksed jne), millega täiendada oma töid.</p>	<p>Juhendamisel annab edasi loodusnähtuste, aastaegade ja muu ümbritseva iseloomulikke tunnuseid.</p> <p>Kasutab oma töö loomisel inspiratsiooniallikana ümbritsevas toimuvaid muutusi ning sündmusi.</p>	<p>Kasutab raamatu-illustratsioone, fotosid, kunstiteoseid (sh skulptuure) oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi.</p>

	Kritseldab maapinnale, liivale, lumele ka väljaspool kunstitegevust.		Kujutab esemeid, asju oma tunnetuse, tajumise ja nägemise seisukohalt. Osutab kunstitegevuse võimalustele väljas(liiv, lumi, looduslik materjal) ja kasutab neid.		Kajastab piltides ühiskonna- ja peresuhete teemasid. Kasutab ja arendab edasi töödeldud infot (film, näidend, pilt) oma töö loomiseks.	
Kujutava kunsti abiteaduse rakendamine (värv, vorm, kompositsioon, perspektiiv, anatoomia)	<p>Tunneb meeldetuletamisel ära põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja osutab neile.</p> <p>Suunamisel annab kritseldustele tuttavate inimeste, esemete ja nähtuste nimed.</p> <p>Abistab täiskasvanut erinevate liivast, lumest jne vormide moodustamisel.</p> <p>Muudab olemasolevaid vorme ja väljendab soovi nende taastamiseks.</p>	<p>Kujutab tuttavaid asju ja nähtusi, lähedasi inimesi ning nimetab, mida kujutas.</p> <p>Leiab juhendamise abil konkreetset värvi (punane, kollane, sinine, roheline) eseme teiste antud esemete (mänguasjade, pliiatsite, paberite, plastiliinipulkade vms) hulgast.</p> <p>Tunneb rõõmu erinevate vormide loomisest (savist, liivast, lumest) lihtsalt mängust muudetava, vormitava materjaliga (äratuntav vorm ja tähendus pole peamine).</p>	<p>Nimetab põhivärve ning lisaks rohelist, oranži, roosat, musta, pruuni.</p> <p>Oskab nimetada tumedamaid ja heledamaid värvitoone. Kujutab tuttavaid objekte, nähtusi oma sümbolite abil, mis on olemuselt täienevad ja muutuvad keerukamateks.</p> <p>Valib tööks meeldivad toonid ja värvid ning põhjendab oma valikut elementaarsel moel.</p> <p>Kirjeldab ja kasutab esemetele ja nähtustele iseloomulikke värvusi.</p> <p>Juhendamisel voolib ümar- ja piklikke vorme.</p>	<p>Kujutab tuttavaid objekte oma isiklike, lihtsate, kuid ka teistele äratuntavate skeemidena.</p> <p>Kasutab maalimisel ja joonistamisel mitut värvi.</p> <p>Leiab iseseisvalt ümbruskonnast, osutab ja nimetab värve (punane, kollane, roheline, valge, must, roosa, pruun).</p> <p>Eristab võrdlemisel heledamat ja tumedamat värvitooni esemeid (nt hele ja tume mänguauto).</p>	<p>Valib sobiva taustatooni meeleolust, aastaegadest jm kujutatavast lähtuvalt.</p> <p>Tausta värvimisel annab edasi pildi meeleolu, iseloomu, kasutades juhendamisel ja meeldetuletamisel seni omandatud tehnilisi võtteid.</p> <p>Paigutab esemed jm kujutataval tööil suurussuhetest lähtuvalt.</p> <p>Esemete kaunistamisel ja nende iseloomu edasiandmisel kasutab õpitud oskusi (nt triibud, jooned, täpid, pintslivajutused jne).</p>	<p>Kujutab objekte erinevates vaadetes, näiteks liikuva inimese kujutamiseks muudab tema pea, käte ja jalgade asendit.</p> <p>Rõhutab kõige tähtsamat oma töös värvi, suuruse või asukoha abil.</p> <p>Juhendamisel segab värve uute värvitoonide saamiseks.</p> <p>Märkab ja nimetab, milliseid erinevaid värvitoone võib tavaliselt (nimetatud värvi asemel) näha ümbritsevate objektide (nt kivid, vesi, taevast, rohi jne) juures.</p>

				Loob erinevate voolimisvõtete (rullimine, veeretamine, vajutamine) abil algvormid.	Pärast tööjuhiste kordamist segab ja hele-tumestab värve. Kujutab juhendamisel inimest liikumises, muutes jäsemete asendit.	Loovtööde tegemiseks kasutab geomeetrilisi kujundeid (ring, kolmnurk, ruut) ka neid kombineerides. Võrdleb (silma järgi) kujutatud objektide pikkust-laiust, mõningal määral nendevahelist kaugust (pikem- lühem; kõrgem-madalam: laiem-kitsam).
Kujundamine, disainimine	Joonistab vaid selleks ettenähtud kohta. Matkib täiskasvanu liigutusi tegutsemisel erinevate kunstivahenditega. Kritiseldab juhendamisel maapinnale, liivale, lumele ka väljaspool kunstitegevust.	Kaunistab (täppidega, joontega) mitmesuguseid etteantud ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (nt lillepott, paber, taskurätt, papptaldrik, pall, sokk, plastiliinist plaat, kivi jne).	Kaunistab tasapinnalisi esemeid valmis kujunditega neid sinna spontaanselt paigutades. Laob 3–4 tuttavast geomeetrisest kujundist esemeid, loomi jne. Suunamisel ja tähelepanu juhtimisel lisab valmivale esemele iseloomulikke detaile. Kaunistab valmistatud voolingu, kasutades voolimispulka või lisades suuremale vormile väikseid ümaraid või piklikke vorme.	Koostab lihtsatest elementidest (kahe elemendi vaheldumisega) mustriribasid esemete kaunistamiseks (tass, taskurätt jne). Lükib varieeruva kuju, suuruse ja värviga elementidest (helmed, seemned, nõöbid vms) nõõrile rütmilise jada, luues kaelakee, kuusehte vms. Kujundab suunamise toel tähtpäevakaardi sündmuse meeoluga sobivate motiividega. Valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel	Juhendamisel kasutab looduslikku materjali koos tehnilikuga (nt voolimismaterjalid, nõõr, paber jne). Kujundab lihtsa mustri väikestest detailidest (lood. materjal, voolitud väikevormid, kriipsud, täpid jne). Kasutab esemete kujundamisel lihtsaid trükke, jäljendite vajutamist, ruumiliste esemete puhul väikevormide liitmist, väljapigistamist, muljumist jne. Märkab mustri rütmi ja	Selgitab omavalmistatud (voolitud, volditud, meisterdatud) esemete otstarvet ja nimetab oma valikut põhjendades koha, kuhu see sobib. Voolib omapärase vormiga eseme (nt vaasi, kausi, looma vms) ja kaunistab selle, valides värvi, kaunistusmotiivid ja tehnoloogia (maalimine, kleepimine, kraapimine jne). Kujundab kaunistusmotiivi või

			Koostab mängudes ja vabas tegevuses (nt mosaiikmängud) lihtsaid mustreid.	šablooni, trafareti või templi abil selle omavalitud kohale esemel (kruus, taldrik, pluus jne).	suudab jätkata mustri moodustamist. Kirjeldab ja kasutab lihtsamaid eesti rahvusmotive – triibud, lillornament.	mustri, arvestades kaunistatavat eset. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud peolauda ja ruumi.
Visuaalse keskkonna teadvustamine	Vaatleb uusi asju emotsionaalselt, elavneb, juhib nendele täiskasvanu tähelepanu. Huvitub ümbritsevatest esemetest, taimedest ja loodusnähtustest.	Vaatleb ja osutab ümbritsevatele asjadele, olles avatud uuele ja huvitavale (nt vikerkaar, märg liiv, udune aken, jalajäljed, lillepeenar jne).	Teab erineva suurusega esemeid ja tajub esmaselt nähtuste omavahelisi seoseid. Osutab esemete ühistele tunnustele. Kirjeldab sagedamini esinevat looduslikku materjali ja selle omadusi (nt käbid, kastanimunad, puulehed). Kasutab looduslikku materjali asendusemänguasjana. Ühendab looduslikku materjali elementaarsete võtetega (plastiliin, savi jne).	Kirjeldab ümbritsevate esemete, ruumide ja loodusnähtuste välimust (nt suurus, värv). Korjab juhendamisel looduslikku materjali (marjad, urvad, seemned, oksad jne) meisterdamiseks või ruumi kaunistamiseks.	Märkab loodust erinevatel aastaegadel, kasutab ja väljendab saadud infot kunstitegevustes. Kirjeldab esemete mitmeotstarbelise kasutamise võimalust.	Leiab ümbritseva keskkonna objektide sarnasusi erinevate elusolenditega (nt puuoks, pael sarnaneb ussiga või nõia käega; kivi, pudelikork putukaga; käbi, nõelapadi siiliga jne). Näitab ja kirjeldab nähtut suunavate küsimuste toel. Kirjeldab mõnda omanäolist objekti lähemas ümbruses (hoone, park, mänguväljak vms).

<p>Kunsti vaatlemine, kunsteose analüüsimine, vestlused kunstist</p>	<p>Suunavate küsimuste abil leiab piltidele, illustratsioonidelt tuttavaid esemeid ning nimetab neid.</p> <p>Rõõmustab, elavneb äratundmisrõõmust.</p>	<p>Vaatleb pilte, näidistöid, raamatu illustratsioone; osutab enda jaoks tähtsatele objektidele, nähtustele ning nimetab neid (auto, puu, koer, maja, vihm jne).</p>	<p>Suunavate küsimuste abil analüüsib ja annab tööle hinnangu.</p> <p>Põhjustab, miks töö, pilt meeldib, vastab küsimustele ja selgitab, miks .</p> <p>Kujutab esemeid, nähtusi just sellisel viisil.</p>	<p>Kunstitöö vaatlemisel vastab suunavatele küsimustele (mis toimub pildil, kes mida kus teeb?).</p> <p>Juhendamisel võrdleb erinevaid kujutatud objekte (suurust, värvi). Tunneb ära varem vaadeldud pildi.</p> <p>Jutustab suunamise abil, mida on kujutanud oma töödel, loetleb, milliseid materjale on kasutanud töö valmimisel.</p>	<p>Annab oma tööle hinnangu ja põhjustab oma arvamust.</p> <p>Põhjustab küsimustega suunamisel tehniliste lahenduste, vormi-ja värvilahenduste kasutamist.</p> <p>Vaatleb huviga ja omaalgatuslikult raamatuillustratsioone, kunstitöid, esitab nende kohta küsimusi ja avaldab oma arvamust.</p> <p>Eelistab konkreetseid raamatuid kujundusest lähtuvalt.</p>	<p>Teoseid vaadeldes ja kirjeldades märkab detaile, värve, meeleolu. Annab oma tööle, näidistööle jt kunstiga seotud objektidele hinnanguid skaalal meeldib-ei meeldi, põhjustades suunamisel oma arvamust.</p> <p>Fantaseerib ja jutustab teose juurde ka loo, mis juhtus enne, mis juhtub pärast.</p>
<p>Visuaalse keele kasutamine</p>	<p>Annab erineva pikkuse ja suunaga joontele nimetusi – koer, kass, pikem kriips – suur koer jne.</p>	<p>Teeb erineva karakteriga täppe ja jooni (pikad, lühikesed, sirged, lainelised, spiraalsed) ja kombineerib neid omavahel. Annab tekkinud seoste alusel kritseldustele nimesid.</p>	<p>Kindlaks kujunenud sümbolite abil ja soovitud värve kasutades annab edasi oma emotsioone, tuttavaid inimesi, esemeid, nähtusi jne.</p>	<p>Loob lihtsatest elementidest (ringid, kolmnurgad, sirged jooned jne) oma isiklikud sümboolsed skeemid tuttavate asjade kujutamiseks.</p>	<p>Kasutab sümboleid esemete iseloomulike tunnuste väljatoomiseks (nt okas nupuna, triibuna, auguna).</p>	<p>Kasutab skeemide paindlikku ja loovat kombineerimist ja täiendavate detailide valikut loomaks pildi konteksti, jutustades tegelaste liikumisest, omavahelistest suhetest, tähtsusest, määratledes tegevusaega ja kohta.</p>

6.1.6 Valdkond Muusika

6.1.6.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

6.1.6.2 Valdkonna Muusika sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

6.1.6.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

6.1.6.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
--	---	---	---	--

Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.	Huvitub laululistest tegevustest; püüab kaasa laulda üksikuid silpe, sõnu, laululõike.	Laulab rühmaga samas tempos.	Laulab väljahingamisel loomuliku häälega. Esitab laule rühmaga samas tempos.	Laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega.
	Osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa).	Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.	Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule.	Laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi.
Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.	Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigutab keha vmt.).	Kuulab laulu ja muusikapala.	Kuulab laulu ja muusikapala huviga.	Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat
		Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule.	Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste (liikumise, laulmise, pillimängu)kaudu, nt. järgib tempot ja rütmi kehalise liikumisega või, tundes ära õpitud laulu(kuuldes nii meloodiat kui ka sõnu), hakkab kaasa laulma	Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu. Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants). Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi. Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille.
Mängib õp. ettenäitamisel muusikale kaasa kehapillil(plaksutab, patsutab kaasa pulssi või rütmi).	Mängib muusikat kuulates ,liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, kuljustel, väikesel trummil ja marakal.	Mängib rütmipille muusika kuulamise , liikumise ja laulmise saateks. Eristab kuulates neid tämbri järgi.	Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille. Mängib rütmi-saateid lasteriimidele ja-lauludele.	Eristab õpitud rütmipille tämbri järgi ja oskab neid nimetada õigete nimedega.
			Mängib tamburiini, kõla- toru, võrutrummi ja kastanjette.	Mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge.

			Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.	Mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis.
Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (paigal tammumine, keerutamine üksikult, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).	Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi jameetrumit(nt kõnd, jooks; päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega).	Väljendab muusika meele-olu liikumise kaudu (nt plastilise intoneerimise e. loova liikumisega). Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetoostekõnd ja-jooks, liikumine hanereas ja ringis).	Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal(tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (nt liigub hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris).	Liigub vastavalt muusika meeleolule. Liigub, tantsib sünk-roonis teistega, kasu- tades nt hüpaksammu ja eesgaloppi.
		Osaleb laulumängudes.	Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.	Väljendab ennast loovalt muusikalise- rütmilise liikumise kaudu.

6.1.7 Valdkond Liikumine

6.1.7.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

6.1.7.2 Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

6.1.7.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

6.1.7.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Kuni 3aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult.	Valib õpetaja korraldusel teiste riiete hulgast välja võimlemisriided.	Sooritabharjutusi õpetaja korralduste ja sõnaliste seletuste järgi.	Osaleb lasteaia spordipäeval.	Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks.
Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.	Arvestab rühmakaaslasi aktiivses tegevuses.	Järgib meeldetuletusel hügieeninõudeid. Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise.	Mõistab hügieeninõuete olulisust Õnnetuse või ohu korral teab,kuidas kutsuda appi täiskasvanu.	Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid.
Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste. Kõnnib piiratud pinnal.	Sooritab põhiliikumisi.	Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes.	Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes.	Sooritab põhiliikumisi pingevabalt,nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised.
Jookseb veereva vahendi (palli,rõnga) järel.	Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.	Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.	Sooritab tasakaalu,painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.	Sooritab painduvust, kiirust,vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi.

	Sooritab võimlemisharjutusi eriasenditest ja erinevate vahenditega.		Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi.	
Säilitab kõndides ja joostes sihi.	Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal.	Teeb koordineerimist, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi.	Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi.	Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel.
Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda.		Teeb harjutusi väikevahenditega.	Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses. Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisaülesandeid.	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.
Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi.	Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega.	Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, virus.	Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu. Teeb vahenditega (palliga, hübitsaga) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel.
Sobitab juhendaja abil liikumist muusika järgi	Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi	Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi	Kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga	Sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi
	Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.	Jäljendab liikumisega erinevaid rütme.	Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele.	Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga.
Kasutab liikudes rütmipille juhendaja abil.	Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.	Liigub muusika järgi iseseisvalt ja vabalt.	Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne.).
Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.	Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mänge.	Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.	Osaleb jõukohastes käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes teatevõistlustes.	Mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne.).
Mängib matkiva sisuga 1-2 reeglga kõnni- ja jooksumänge.	Mängib 2-4 reeglga liikumismänge.	Mängib kollektiivseid võistlusemänge.	Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu. Talub kaotust võistlusemängudes.	Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.

		Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult sobival viisil ja kohas.	Nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi. Teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires.	Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.
--	--	---	--	--

6.2 Hinnatavad üldoskused

6.2.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

6.2.1.2 Eeldatavad mänguoskused vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Tunneb mängust rõõmu, keskendub mängule koos täiskasvanuga.	Tunneb mängust rõõmu ja keskendub mängule lühiajaliselt.	Tunneb mängust rõõmu, keskendub mängule kuni 20 minutit.	Tunneb mängust rõõmu, keskendub mängule kuni 25 minutit.	Tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma 30 minutit.
Kogub teadmisi ümbritsevast maailmast.	Jäljendab lähiümbrusest saadud muljeid ja kogemusi täiskasvanu abiga.	Rakendab iseseisvalt lähiümbrusest saadud kogemusi, teadmisi ja muljeid.	Rakendab oma kogemusi, teadmisi ja muljeid mängus.	Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast
Mängib täiskasvanu juhendamisel.	Leiab mängu ja mängib iseseisvalt.	Mängib koos kaaslasega.	Algatab mängu.	Algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu.
Mängib lihtsamaid rolle täiskasvanu abiga.	Mängib erinevaid rolle täiskasvanu juhendamisel.	Mängib lihtsamaid rolle iseseisvalt.	Mängib tuntumaid rolle.	Täidab mängudes erinevaid rolle.
	Mängib reeglina mängu täiskasvanu juhendamisel.	Järgib 1-2 reeglina mängu.	Järgib vähemalt 2 mängureeglit.	Järgib mängureegleid ning oskab tutvavate mängude reegleid teistele selgitada.

	Lahendab probleeme täiskasvanu abiga.	Lahendab probleeme täiskasvanu juhendamisel.	Oskab lahendada iseseisvalt lihtsamaid probleeme.	Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele.
Tunneb rõõmu mängust.	Naudib mängu.	Tajub võitu.	Tunneb rõõmu võidust.	Tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus.
Kasutab mängus erinevaid vahendeid täiskasvanu abiga.	Kasutab mängudes lihtsamaid vahendeid juhendamisel.	Kasutab mängus lihtsamaid vahendeid iseseisvalt.	Kasutab mängudes erinevaid vahendeid iseseisvalt.	Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

6.2.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

6.2.2.1 Eeldatavad tunnetus- ja õpioskused vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Omandab seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise kaudu.	Omandab uusi teadmisi oma kogemuse kaudu.	Hakkab aru saama lihtsamatest mõistetest.	Saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest.	Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna.
Mõistab osaliselt lihtsamat kõnet, saab aru lihtsamatest tähendustest.	Mõistab lihtsamat kõnet, reageerib lihtsamatele korraldustele, vastab lihtsamatele küsimustele.	Hakkab mõtlema kaemuslik-kujundlikult, kasutab dialoogi.	Mõtleb kaemuslik- kujundlikult, mõistab kuuldut ja kasutab seda dialoogis.	Mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi.
Keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tähelepanu ei ole püsiv.	Keskendub huvipakkuvale tegevusele kuni 20 minutit.	Keskendub vähemalt 25 minutit.	Keskendub vähemalt 20-30 minutit.	Tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi.

Täiskasvanu suunamisel lõpetab alustatud tegevuse.	Oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida.	Kavandab igapäevaseid plaanipäraseid tegevusi.	Plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged, üritab alustatud tegevused lõpule viia.	Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni.
Tegutseb tuttavates olukordades täiskasvanu juhendamisel.	Tegutseb tuttavas olukorras iseseisvalt.	Tegutseb uudses olukorras täiskasvanu abiga.	Tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi.	Tegutseb uudses olukorras iseseisvalt.
Huvitub tegevustest täiskasvanu suunamisel ja abiga.	Avastab ümbritsevat maailma täiskasvanu suunamisel.	Tekib huvi ümbritseva maailma vastu.	Uurib ja katsetab koos täiskasvanuga.	Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada.
Rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või tunnuse järgi.	Liigitab lihtsamate üldmõistete järgi.	Eristab rühmi ja oskab neid võrrelda, saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest.	Eühmitab esemeid ja nähtusi ühiste tunnuste alusel.	Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel.
Kasutab materjali omandamiseks erinevaid meeli täiskasvanu juhendamisel.	Kasutab materjali omandamiseks erinevaid meeli iseseisvalt.	Kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuiitiivselt lihtsamaid meelde jätmise viise.	Kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust.	Kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

6.2.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavad ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

6.2.3.1 Eeldatavad sotsiaalsed oskused vanuseti

2- 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase laps eeldatavad tulemused
Väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti.	Saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid.	Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele.	Hakkab mõistma teise inimeste tundeid ja mõtteid.	Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses.
Toetub võõrastega suheldes ja enesekindluse saavutamiseks tuttavale täiskasvanule.	Algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel.	Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust.	Huvitub suhetest jättes huvi teiste vastu.	Tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu.

Üritab aru saada teiste inimeste seisukohast.	Hoolib teiste tunnetest ja emotsioonidest.	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid.	Tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses.	Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise.
Tunneb huvi teiste laste vastu.	Järgib igapäeva elu rutiini ja lihtsamaid sotsiaalseid reegleid.	Arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet.	Aktseptib reegleid ja jälgib ka reeglite täitmist teiste poolt.	Osaleb rühma reeglite kujundamisel.
Üritab aru saada teiste inimeste seisukohtadest.	Jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja.	Püüab teisi abistada ja lohutada.	Teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab.	Oskab teistega arvestada ja teha koostööd.
Tunneb huvi teiste laste vastu.	Loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos.	Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust.	Eelistab omasoolisi mängukaaslasi; kujunevad esimesed sõprussuhted.	Loob sõprussuhteid.
Jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandi hoidja.	Saab aru reeglitest.	Teab mida tohib mida mitte.	Järgib mängudes ja tegevustes reegleid.	Saab aru oma-võõras- ühine tähendusest.
Proovib ennast maksma panna ning oskab keelduda ja ei öelda.	Jälgib igapäeva sotsiaalseid reegleid.	Saab aru lihtsamatest käitumise reeglitest.	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel.
Reageerib sõltuvalt situatsioonist ja ümbritsevate inimeste käitumisest.	Tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus.	Tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest.	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid.	Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad.
Mõistab selgelt väljendatud keeldu: "Ei tohi!", „Ära tee!“ jne.	Järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäeva elu rolle ja tegevusi.	Saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses.	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab mida tohib mida mitte.	Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.
Väljendab lihtsaid emotsioone.	Väljendab tugevaid emotsioone, oma mina.	Väljendab oma soove seisukohti ja tahtmisi.	Väljendab oma emotsioone ja räägib nendest.	Selgitab oma seisukohti.

6.2.4 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

6.2.4.1 Eeldatavad enesekohased oskused vanuseti

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Laps väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti.	Saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad tunded, emotsioonid.	Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, seisukohti ja püüab jõuda kokkuleppele.	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid. Tajub ja mõistab teiste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses.	Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada.
Laps hindab oma oskusi ja suutlikkust paremaks kui need tegelikult on.	Tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus.	Tahab olla iseseisev, kuid sageli puudub realistlik ettekujutus enda suutlikkusest.	Suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses.	Kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi.
Tema enesekindlus on kõikuv, seetõttu vajab turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid.	Väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu.	Suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest. On tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut.	On oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele.	Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele.
Osaleb täiskasvanuga ühistegevuses, teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvalt.	Osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale; huvitub võistlusemängudest ja tahab olla edukas.	Eelistab sootüübilisi mänge. Naudib rühma kuulumist, eakaaslaste seltsi ja ühistegevust.	Suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil.	Algatab mängu ja tegevusi.
Täidab igapäevaelu rutiini; järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid, jäljendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.	Saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ja järgib neid igapäevases suhtluses.	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.	Tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest.
				Teab, mis võib olla tervisele kasulik ning kuidas ohutult käituda.
				Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

7. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

- Lapse arengu analüüsimisel ja hindamisel kasutatakse individuaalsete tööde mappi, vaatlust ja vestlust.
- **Lapse arengu hindamiseks** on väljatöötatud nõutud pädevuste kriteeriumid tuginedes riiklikule õppekavale ja lasteaia õppekava üldoskuste ning ainevaldkondade lapse arengu eeldatavatele tulemustele. Õpetajad jälgivad lapse arengut, hindavad ning täidavad järjepidevalt lapse **arengumappi**. Rühmaõpetaja teeb lapse arengu jälgimisel ja hindamisel **koostööd** teiste lapsega tegelevate pedagoogidega, psühholoogiga ja tervishoiutöötajaga.
- Õpetaja teeb kokkuvõtte rühma õppe- ja kasvatustegevusest ning laste arengutulemustest üks kord õppeaastas.
- Lapsevanematele tutvustatakse lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust rühma koosolekul õppeaasta algul.
- Õpetaja vahetab lapsevanemaga lapse arengualast informatsiooni igapäevaste vestluste ajal. Pikema tagasiside lapse arengust annab õpetaja arenguvestlustel, mis toimuvad **vähemalt üks kord õppeaastas, soovi korral ja vajadusel rohkem**. Lapsevanemale antakse eelnevalt ettevalmistavad küsimused. Lapse arenguvestlusest tehakse kirjalik kokkuvõte. Arenguvestluste aeg on fikseeritud rühma tegevuskavas. Kevadel rühma lapsevanemate koosolekul tehakse kokkuvõtte rühma laste arengust.
- Laste koolivalmidust hinnatakse eelkoolis, kuhu on kaasatud neli pedagoogi nende hulgas eelkooli pedagoog/psühholoog. Lastevanematele antakse lapse arengust teada vähemalt kaks korda aastas toimuvatel arenguvestlustel. Lasteaiaõpetaja ja eelkooli õpetaja (tulevane klassijuhataja) teevad järjepidevat koostööd läbi õppeaasta kooskõlastades vajalikke õppemethodikaid ning jälgides üheskoos lapse arengut ning selle kitsaskohti.
- Laste arengutulemusi analüüsivad õpetajad õppeaasta aruannetes ja need on aluseks järgneva õppeaasta eesmärkide kavandamisel ja tegevuskava koostamisel.

8. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

- Õpetaja selgitab välja oma rühmas erivajadustega laste olemasolu laste arengut ja käitumist jälgides.
- Vajadusel koostavad rühma õpetajad õppeaasta algul koostöös logopeedi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.
- Lapsi, kellel on nõustamiskomisjoni otsusega koolikohustuse täitmine edasi lükatud, toetatakse igapäevaste tegevuste kaudu ning tehakse lapsega täiendavalt individuaalset tööd. Majas on tööl eelkooli pedagoog, kes tegeleb lapsega vähemalt üks päev nädalas individuaalselt.
- Kui arst on lapsele **kehalise häire** puhul teinud ettekirjutuse, siis tegeleb temaga individuaalselt liikumisõpetaja korrigeerivate harjutuste sooritamiseks.
- Kui lapsel on **kõnehäireid**, siis tegeleb temaga logopeed (aeg logopeedi juurde vajalik kokku leppida lapsevanemal) ja tema soovitusel ka lapsevanem.

- Kui lapse **areng ei ole eakohane**, siis tegeleb temaga individuaalselt rühma õpetaja ja psühholoog.
- Kui laps on **andekas mõnes valdkonnas**, siis tegeleb temaga täiendavalt rühma õpetaja või vastava ala spetsialist.
- Kui lapsel on **käitumishäired**, siis lasteaias on välja töötatud reeglid ja kavad, kuidas vastavalt spetsialistide toetusele ning lapse arengut jälgides lapsega tegeleda ning millise süsteemsusega kaasatakse oma ala spetsialistid, lapsevanemad ja juhtkond (vt Lisa).
- Lasteaias käivad erivajadusega lapsed, kes suudavad tegutseda rühmaliikmena ja käituvad üldkehtivate normide järgi, osaledes igapäevategevustes oma võimete kohaselt.
- Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret toetatakse lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.
- Mitte-eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele igapäevaste tegevuste kaudu.

9. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

- Õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- Õpetaja teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest, loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

9.1 Koostöövormid

Koosolekud

- Rühmakoosolekud kaks korda aastas.
- Hoolekogu koosolek vähemalt üks kord kvartalis.
- Kooliminevate laste eelkool: lastevanemate kohtumine ja ümarlaud eelkooli eel ning eelkooli lõpetamisel.
- Uutele lapsevanematele rühmade tutvustamine.

Lapse arenguestlused üks kord aastas vastavalt rühma tegevuskavale.

Individuaalsed vestlused vastavalt vajadusele ja üleskerkinud probleemidele.

Pereüritused, mille temaatika ja aja kavandavad rühmad koostöös tuginedes õppeaasta tegevuskavale.

Väljasõidud, tulenevalt lastevanemate initsiatiivist, nägemusest ja soovist, läbi mille soovitakse avardada laste silmaringi. Pikemad väljasõidud toimuvad vähemalt 1-2 korda aastas. Lühemad väljasõidud tulenevalt tegevuskavast.

Kirjalikud teated ja info teadetetahvilil, pedagoogilisi nõuandeid, huvitavaid artikleid laste kasvatamisest ja õpetamisest, tervislikust toitumisest ja laste haigustest.

Meililist, kodulehekülj ja facebook jooksva info vahetamiseks.

Ühisüritused, mis tulenevad lasteaia ja rühma ürituste kavast ning on seotud rahvakalendri ning lasteaia traditsioonidega.

Uute laste kohanemine lasteaia, kus kõikidel uutel lastel on koos vanemaga võimalus olla rühmas ja harjuda lasteaia päevarütmiga.

- Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises. Õppeaasta esimesel koosolekul arutatakse ühiselt läbi õppetegevuste temaatika, õppekäigud, rühma ühised üritused. Kuulatakse ära ja arvestatakse vanemate ootustega. Lapsevanemate poolt tehtud ettepanekud ja osalus rühma töös kajastub rühma aasta tegevuskavas ning õppeaasta aruandes.
- Tagasisidet lasteasutuse tegevuse ning rühma töö kohta saadakse rahulolu küstluste kaudu, mis toimuvad üks kord aastas kevadel või tulenevalt vajadusest.

Eelkool, läbi mille soovime:

- aidata lapsel kooliga kohaneda;
- anda positiivne kooli- ja õpikogemus, et luua valmisolek ja soov koolis olla;
- ühtlustada ja anda vajalikud eelteadmised ja oskused 1. klassi astumiseks.

Eelkoolis õpilane omandab:

- **Eesti keel** - tähed, sõna, lause, kirjutamine, jutu koostamine, tekstist arusaamine, jutustamine, lugemine.
- **Matemaatika** - arvude loendamine ja võrdlemine, 10-piires arvutamine, geomeetrilised kujundid, hulgad, esemete tunnused jne.
- **Kunsti- ja tööõpetus** - vaatlusoskuse ja ilumeele kujundamine, loova mõtlemise ja eneseväljenduse arendamine, silma ja käe koostöö arendamine.
- **Muusikaõpetus ja rütmika** - positiivne suhtumine kujundamine muusikalisse tegevusse, muusika kuulamine, laulmine, mängimine lastepillidel, liikumine ja tantsimine muusika saatel, rütmitaju arendamine.
- **Inglise keel** – esimene tutvus inglise keelega. Õppetegevus toimub peamiselt läbi mängu ning laulude.

Lastevanemate kool, läbi mille haritakse koos nii lapsevanemat kui ka lasteaia töötajat. Toimuvad ühised koolitused.

Lapsevanemad, kes tutvustavad oma ametit, hobisid jms., viies läbi näitlikustavaid ja praktilisi tegevusi.

Vanavanemad, läbi oma tegevuste aitame kaasa põlvkondade vahelisele koostööle. Õppeaasta jooksul kaaasame vanavanemaid tulenevalt õppeaasta püstitatud eesmärkidest. Kevadine vanavanemate nädal toob memmed ja taadid koos oma oskuste ja teadmistega õppetundidesse.

10. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- Õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal septembrikuu jooksul.
- Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus.

Õppekava muudatused kinnitab direktor.